

Kvóty mohou uplatňovat různá kritéria

- **spodní hranice** – tzv. jednoduché kvóty. Určují, kolik procent žen či mužů nebo zástupců/kyň jiné znevýhodněné skupiny bude kandidovat nebo obsadí křesla v daném orgánu.

- **spodní hranice v kombinaci s dalším pravidlem** – tzv. dvojité kvóty. Kromě určené minimálního procentuálního zastoupení se zaměřují rovněž na pořadí kandidujících – např. kvóta stanoví minimálně 30 % žen na kandidátních listinách, ovšem s touto podmínkou, že tyto ženy neskončí ve spodní části kandidátní listiny, tj. že se např. kandidáti a kandidátky budou „zipově“ střídat, popř. že v každé trojici musí být minimálně jeden člověk opačného pohlaví.

- **spodní i horní hranice** – tzv. neutrální kvóty. Stanovují spodní i horní hranici pro obě pohlaví – např. ne méně než 40 % a ne více než 60 % zástupců/kyň jednoho pohlaví na kandidátní listině nebo v daném orgánu.

Než se kvóty prosadí, můžete ženy v politice podporovat i jinak!

- preferenčními hlasy při volbách
- podporou Fóra 50 %

Vydalo občanské sdružení Fórum 50 %

Piževská 846/66, 150 00 Praha 5
tel.: +420 257 216 170
email: info@padesatprocent.cz
www.padesatprocent.cz

Podpořeno Nadací Open Society Fund Praha v rámci programu Společnost, muži a ženy z aspektu gender.

Použité údaje jsou převzaty z www.quotaproject.org.

"Nemluvil jsem a nerad mluvím o otázce ženské. Protože otázka ženské není, jako není otázka jen mužské: existuje jen otázka lidská."

Tomáš Garrigue Masaryk,
prezident, filosof a feministka

POSVIŤTE SI NA ...

KVÓTY

Františka F. Plamínková, senátorka
a největší osobnost českého
ženského hnutí

Co jsou kvóty?

Kvóty patří mezi tzv. pozitivní opatření, která mají za cíl vyrovnat znevýhodnění, jemuž je vystavena určitá sociální skupina. Pozitivní opatření vycházejí z předpokladu, že kromě nerovnosti mezi jedinci (jako je např. intelekt nebo fyzické dispozice) existují také systémové nerovnosti (např. stereotypy spojené se ženami a s muži). Tyto nerovnosti pak mají negativní dopad na zastoupení zájmů takto znevýhodněných skupin v politice. Kvóty se snaží tyto systémové nerovnosti narovnat tak, aby o zastoupení ve vrcholných funkcích rozhodovaly více individuální schopnosti, a ne příslušnost ke znevýhodněné skupině.

Kvóty - oproti vžitým představám - nijak nenarušují demokratickou soutěž. Nejrozšířenější forma kvót (kvóty na zastoupení na kandidátních listinách) ponechává voličům/kám plně právo rozhodnout, kdo bude v zastupitelském sboru hájit jejich zájmy.

Kvóty jsou nejefektivnějším a systémově nejméně nákladným pozitivním opatřením na podporu rovnosti žen a mužů v politice a rozhodovacích funkcích. Zároveň mají spoustu podob. Pojdte si na ně posvětit spolu s Fórem 50 % a s osobnostmi, které se výrazně zasadily o české ženské hnutí!

Kvóty mohou být vztaheny k výsledku, nebo ke startovním podmínkám

Pokud se vztahují k výsledku, stanovují, kolik míst v zákonodárném nebo jiném rozhodovacím orgánu je určeno ženám, resp. mužům. Tento typ kvót je uplatňován zejména v postkonfliktních zemích, jako je Irák nebo Afghánistán. Většinou se však kvóty vztahují na startovní podmínky. Zde určují, kolik procent žen a mužů má mít možnost kandidovat, popř. definují další podmínky spravedlivého sestavování kandidátních listin.

Vojtěch Náprstek, filantrop,
a podporovatel českého ženského hnutí

Kvóty mohou mít různou závaznost

Rozlišujeme dva typy kvót. Jedny jsou stanoveny zákonem, pro druhé se politická strana či jiné uskupení (vláda, odbory) rozhodnou samy.

Zákonem dané kvóty jsou stanoveny volebním zákonem, popř. ústavou. Kvóty ve volebním zákoně najdeme např. v Portugalsku, Slovinsku nebo Belgii. Legislativní kvóty fungují ve 43 zemích světa. Tzv. konstituční kvóty (dané ústavou) má zavedeno 15 zemí – mezi nimi např. Srbsko a Francie.

Vnitrostranické kvóty a vnitřní kvóty v rámci jiných institucí jsou plně v kompetenci daných uskupení. Tyto kvóty si zavedlo zatím 168 politických stran v 69 zemích světa. Najdeme je např. v Německu (SPD, CDU) nebo v Rakousku (SPÖ, ÖVP) – v obou zemích zasedá v parlamentu 32 % žen.

"Pro obětavou, bezpříkladně vytrvalou práci národní vždy a všude jsou ženy dobré, ale reprezentovat a vést národ a jeho rozvoj i obranu, k tomu se cítí povolání výhradně muži!"

Kvóty jsou dynamické

Vyjma kvót stanovených ústavou je hlavním znakem těchto pozitivních opatření jejich dočasnost a velká flexibilita. Zahraniční praxe ukazuje, že kvóty (zejména vnitrostranické) jsou podle potřeby zvyšovány (Belgie), snižovány (Slovinsko), nebo dokonce rušeny (Dánsko).

Fráňa Zeminová, poslankyně
a první místopředsedkyně